

Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

LXXXVIII. KURATÓRIUMI ÜLÉS

2023. március 23.

Jelen dokumentum az éves beszámoló mellékletét képezi.

Tartalom

1. Az Alapítvány rövid bemutatása	3
2. A mikrohitel divízió 2022. évi tevékenysége	4
2.1. Hitelkihelyezés	4
2.2. Követeléskezelés	4
2.3. Összegzés	5
3. A projektmenedzsment csoport 2022. évi tevékenysége	7
3.1. Futó, illetve fenntartási időszakban levő projektek	7
3.2. Beadott pályázatok.....	9
3.3. Részvétel foglalkoztatási paktumokban	9
4. A 2023. évi üzleti terv főbb irányelvei.....	10
4.1 Jelenlegi státusz	10
4.2 Nemzetközi hitelalapok elérése	10
4.3 Bérfejlesztés	12

1. Az Alapítvány rövid bemutatása

A Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítványt 1993-ban a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, a megye városainak és településeinek önkormányzatai, az OTP Bank, valamint vállalkozói érdekképviseletek, kamarák alapították. Az alapítás fő célja a vállalkozások alapításának elősegítése, a vállalkozások piaci pozícióinak erősítése, a vállalkozások támogatott hitelezésének beindítása, ingyenes tanácsadás és információ nyújtása, a munkahelyteremtés és munkahely megtartás elősegítése volt.

Az alapítvány 1993 és 2009 között szinte kizárólag mikrohitellezéssel foglalkozott, vezető szereplővé válva az induló és működő vállalkozások mikrofinanszírozásában.

2009-ben az Alapítvány új utakra is lépett, jelentős pályázatokon indult el, hogy a hitelek mellett szolgáltatásokkal és vissza nem térítendő támogatással is segíteni tudja a vállalkozásokat. Az Alapítvány a programjait olyan szemlélettel alakítja ki és valósítja meg, hogy minden elért „hasznot”, támogatást az Alapítvánnyal kapcsolatban álló vállalkozások részére ad át.

Jelentős hazai projektek voltak a 2010-ben indult tanácsadói program, melynek során 248 vállalkozás kapott összesen 415 millió Ft vissza nem térítendő támogatást szolgáltatási tevékenységre, és a TÁMOP-2.1.4 képzési program, melynek során 1000 fő kapott olyan értékes, elsősorban nyelvi vagy értékesítési képzést, mellyel vállalkozásai versenyképesebbé váltak. A 2021 februárjában befejeződött „Nők munkaerő piaci szerepének erősítése - Nő-Köz-Pont létrehozása Tiszacsegén” című programban több, mint 500 fő képzését és több ezer fő részére tanácsadást valósítottunk meg. A 2022. júniusban befejeződött „Pénz a Jövőhöz - Fiatalok Vállalkozóvá Válása” program keretében 2074 vállalkozás indításához kaphattak személyenként 4,5 millió Ft vissza nem térítendő forrást az azt igénylő álláskereső az Észak-alföldi régióban.

Emellett számos nemzetközi projektben vettünk/veszünk részt, többek között a vállalkozói mikrohitel program erdélyi bevezetésében, a székelyhídi inkubátorház létrehozásában és működtetésében, vállalkozók képzésében, e-learning képzési programok indításában illetve az 5 ország bevonásával megvalósuló PUBLIC4MSME visegrádi projektben, melynek fő célja a mikro-, kis- és középvállalkozások megerősítése a városi területeken a COVID-19 járvány által kiváltott recesszió alatt, valamint a gazdasági fellendülés szakaszában.

Az Alapítványnak jelenleg Debrecenben van irodája, amely iroda 2013 őszén – nemzetközi projekt keretében, támogatásból – felújításra került. Az új iroda által az ügyfelek megújult környezetbe érkeznek, a kollégák részére pedig korszerűbb munkakörülményeket biztosít.

A 2020. március óta folyamatos korlátozásokat jelentő COVID-19 új korona vírus megjelenése és a 2022. évi infláció az Alapítvány működését is jelentősen befolyásolta. 2020-ban a számítástechnikai rendszert teljes egészében felkészítettük az otthoni munkavégzésre, mely 2022. ősztől részlegesen az energiatakarékosságot is szolgálja, és zökkenőmentesen működik.

2. A mikrohitel divízió 2022. évi tevékenysége

2.1. Hitelkihelyezés

2022. évben nem történt hitelkihelyezés abból az okból, hogy az MVA nem biztosított számkra 2021. őszétől keretösszeget, amit ügyfeleink részére tudtunk volna folyósítani.

Folyamatos egyeztetés és érdeklődés a részünkről nem maradt el 2022-ben az MVA hitelprogramját illetően, azonban érdemi és konkrét választ nem kaptunk a részünkről.

Ahhoz, hogy Alapítványunk zavartalan működését biztosítani tudjuk, még inkább a követeléskezelésben szükséges feladatokra helyeztük a nagyobb hangsúlyt.

Ennek eredményeképpen 2022-ben 2 db felmondott ügyletet is eredményesen sikerült lezárni. 2022-ben 2 db ügylet esetében is adósságrendezési megállapodást írtunk alá, melyben régi kintlévőség térült meg.

Hitelállomány

A fennálló hitelek (felmondottakkal egyetemben) összegszerű állománya az alábbiak szerint alakult 2022-ben:

Dátum	Kintlévő hitelállomány	Élő hitelek száma
2010. december 1.	1,136 milliárd Ft	341 vállalkozás
2011. december 31.	1,329 milliárd Ft	407 vállalkozás
2012. december 31.	2,089 milliárd Ft	462 vállalkozás
2013. december 31.	2,461 milliárd Ft	530 vállalkozás
2014. december 31.	2,173 milliárd Ft	538 vállalkozás
2015. december 31.	1,709 milliárd Ft	482 vállalkozás
2016. december 31.	1,329 milliárd Ft	410 vállalkozás
2017. december 31.	1,031 milliárd Ft	335 vállalkozás
2018. december 31.	814 millió Ft	283 vállalkozás
2019. december 31.	646 millió Ft	215 vállalkozás
2020. december 31.	581 millió Ft	200 vállalkozás
2021. december 31.	850 millió Ft	169 vállalkozás
2022. december 31.	473 millió Ft	72 vállalkozás

2.2. Követeléskezelés

A rossz hitelekkel kapcsolatosan általánosságban elmondható, hogy elsősorban a régi (2000-ben illetve 2006-2008. években indult) programoknál magas a rossz hitelek aránya, mivel ezeknél a programoknál a „jó” ügyfelek már nagyobb részt visszafizették a hiteleiket, és a portfólióban szinte csak a hátralékos ügyfelek maradtak.

Az **MVA Mikrohitelben** való követeléskezelési feladatokat sikeresen teljesítettük, mivel 2022-ben szinte nem is volt olyan ügyfél, akinek fizetési felszólítást küldtünk volna.

Eredményes munkánk során, jogosan járna az MVA által utalt jutalék, azonban a minden hónapban esedékes jutalékot 2022. májusát tekintve nem kapja meg az Alapítvány. Ennek ellenére munkatársaink 2022-ben is azon munkálkodtak, hogy behajtsák MVA-s ügyfeleik tartozását és az MVA-nak ne legyenek pénzügyi nehézségei a Hajdú-Bihar Megyei vállalkozások részéről. MVA-s ügyfeleink jól fizető ügyfeleknek számítanak. Az Alapítvány munkatársaival kialakított jó viszonyoknak köszönhetően, esetleges tartozásukat első telefonos felszólítás után mindig teljesítik.

A teljes portfólió 2022-ben 83 ügyfélből áll. Mivel a felmondott hiteleket az MVA kezeli, a felmondást követően már semmilyen ráhatásunk nincs a behajtás menetére. Az esetleges tőkeveszteségek az MVA (Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány) kockázatát jelentik, Alapítványunk ilyen esetben a korábban az MVA-tól kapott jutalék részbeni visszavonását kockáztatja.

A **Helyi mikrohitelben** a kétes-rossz (E) kintlévőség összege 55 806 109 Ft. Ennél a hitelprogramnál a behajtási eljárás teljes folyamatát az Alapítvány végzi, ügyvédjén keresztül, a Követeléskezelési Szabályzat és Eljárásrend alapján.

Az **MV Zrt. által nyújtott hitelek** rendszerében 2013. őszén vezettünk be új Követeléskezelési Szabályzatot, ami jelentős mértékben leszabályozza és átláthatóvá teszi az egyes ügyletek esetén a követelés kezelést az első hátralékba eséstől kezdődően, az adósságrendezés, illetve a kölcsön felmondása és behajtása végéig. A Szabályzat bevezetésével, illetve az Eljárásrend folyamatos fejlesztésével sikerült az MV Zrt-s hitelek minősített hitel állományát stabilan alacsony szinten tartani: kétes-rossz (E) kintlévőség összege 40 202 824 Ft. Ezek megszólása az alábbiak szerint alakul.

- Az Új Magyarország Mikro-Hitel Programban jelenleg 4 db E kategóriás (rossz-kétes) ügyfelünk van. 2020.12.-31-el végleg kifutott az összes élő ügyfelünk hitele, csak a felmondott ügyfelek maradtak. Az ügyek nagy részénél, Garantiqa beváltásra került sor és ennek keretében 2019-ban elkezdődött ezen ügyletek esetében a fennálló tartozással kapcsolatos jogutódlási kérdések rendezése is.
- Az Új Széchenyi Hitel esetén jelenleg nincs D-E-F kategóriás (rossz) ügyletünk.
- A Kombinált Mikrohitel Programban jelenleg nincs D-E-F kategóriás (rossz) ügyfelünk.

2.3. Összegzés

2022-ben nem történt hitelkihelyezés, mivel az OMA hitelfolyósításának ütemezése 2021.év őszével leállt forráshiányra hivatkozva. Érdeklődők vannak, hiteligenylők lennének, azonban jelenleg nem tudunk befogadni hitelkérelmeket, mivel nincs olyan hitelprogram, amit biztosítani tudnánk számukra. Új hitelprogram legkorábban 2023 végén lehet elérhető. Ezügyben egyeztetések, tárgyalások folyamatosan folynak. Célunk mindenképpen az, hogy hitelek iránt érdeklődőket maximálisan informáljuk és kiszolgáljuk.

Több évtizedes korrekt és megbízható munkánknek köszönhetően Alapítványunk hírneve továbbra is stabil a pénzügyi piacon. A jelenlegi ügyfélállomány kezelése, valamint a kintlévőségek nagyarányú behajtása rendben, az előzetes tervek szerint alakult.

Felmondott ügyleteinkkel kapcsolatban több ügyletben is várható lezárás, adósságrendezés. 2023. februárjában egy újabb felmondott ügylet zárul le. Március-április hónapban még 2 db felmondott ügyletből fog származni megtérülés, bevétel.

MV Zrt.-s ügyletek követeléskezelése pedig 2022-ben és előreláthatólag 2023-ban is sikeres lesz, azaz nem kerül nagy költségbe a tartozások behajtása, mivel ügyfeleink jól fizetőnek számítanak. A moratórium végével (2022.12.31.-ig tartott), azon ügyfeleink is határidőre fizetnek, akik eddig éltek a moratóriummal.

A mikrohitel tevékenysége az alábbiakra terjedt ki:

- a jól fizető ügyfél állomány teljes körű ellátása (monitoring feladatok: adatszolgáltatás begyűjtése, hitel lezárások, együttműködés a hitelintézettel, partnerekkel forrásnyújtó szervezetekkel);
- rossz hitelekkel (**11 db**) kapcsolatos behajtási feladatok koordinálása, kapcsolattartás az ügyvéddel, a Garantiqa Hitelgarancia Zrt.-vel, illetve az együttműködésre hajlandó ügyfelekkel;
- az új hitelek kihelyezése érdekében a hiteligénylők folyamatos tájékoztatása (2023-ban több, mint 5500 fővel rendelkezik adatbázisunk);
- új hitel termékek kidolgozása, marketingtevékenység szervezése.
- érdeklődők teljeskörű informálása, tájékoztatása

3. A projektmenedzsment csoport 2022. évi tevékenysége

3.1. Futó, illetve fenntartási időszakban levő projektek

A projekt (pályázat) címe:	Álláskeresők és fiatalok vállalkozóvá válásának ösztönzése - képzés és mentorálás
Kedvezményezett (HVK / ügyfél):	Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány által vezetett konzorcium
A pályázat kiírója, finanszírozója:	Pénzügyminisztérium GINOP-5.1.9-17-2017-00004
Cél:	A projekt célja a régióban élő 2.105 fő vállalkozóvá válásának segítése képzéssel, üzleti terv tanácsadással és mentorálással.
Célcsoport:	Az Észak-alföldi régióban élő regisztrált álláskeresők 18-65 éves korig
A megvalósításban közreműködő partner(ek):	Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft. INNOVA Észak-Alföld Nonprofit Kft.
A megvalósításban közreműködő munkatárs(ak):	Mazsu Gergely Nemessályi - Bistey Judit Joó Edit Kristóf-Fazekas Fanni Erika
Időtartam:	2018. március 01 – 2022. június 29.
Teljes költségvetés (Ft. és/vagy €):	1.402.906.081 Ft / HBMVFA: 564.692.604 Ft
Ebből támogatás (Ft. és/vagy €):	1.402.906.081 Ft / HBMVFA: 564.692.604 Ft
Saját erő (Ft. és/vagy €):	0 Ft
A támogatás %-a:	100%
Végrehajtandó programok, tevékenységek:	Toborzás, Célcsoport szűrése, Képzési szükségletfelmérés, Vállalkozóvá válás, vállalkozás működtetésével kapcsolatos képzések, vállalkozói kompetencia fejlesztés, üzleti terv tanácsadás és bíráló, a létrejött vállalkozások 12 hónapos mentorálása - nyomonkövetése.
Számszerűsíthető eredmények:	A régióban 2.105 fő bevonása, 2.091 vállalkozás megvalósítása. és 2.074 vállalkozás működtetése, a Magyar Államkincstár 4.573.800 Ft-os vissza nem térítendő támogatásával.
A projekt jelenlegi státusza:	megvalósítás alatt – elszámolás alatt – elszámolt, lezárt
Szöveges ismertető:	A projekt céljai: - életképes üzleti ötlettel rendelkező fiatalok – álláskeresők komplex szolgáltatással történő támogatása üzleti tervük megvalósítása érdekében (tanácsadás, készségfejlesztés, képzés, mentorálás), - élet-és piacképes, hosszútávon is fenntartható vállalkozások létrehozásának elősegítése pénzügyi támogatással, - a fenntartható növekedést szolgáló önfoglalkoztatás erősítése, a munkahelyteremtés elősegítése,

	<p>- együttműködés kialakítása a régióban működő és a régiós határokon kívüli vállalkozások között, továbbá a régiók között a vállalkozásfejlesztést végző szervezetek között a szinergiák optimális kihasználása végett.</p> <p>2021-ben megvalósult:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A megalakult vállalkozások mentorálása - Az 1 éves működésen túl a vállalkozások segítése szakmai tanácsadással <p>A program az Észak-alföldi régióban 2019.09.03-án indult el. 2022. június 29-ig minden kitűzött célt maximálisan elért. Az eredmények:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2.114 fő képzése - 2.092 üzleti terv elfogadása - 2.091 vállalkozás megalakulása -2.074 vállalkozás havi szintű mentorálása, utánkövetése
--	--

3.2. Beadott pályázatok

2022-ben az Alapítvány számára lehetőséget kínáló kiírás hiánya miatt pályázat beadására nem került sor.

3.3. Részvétel foglalkoztatási paktumokban

Hajdú-Bihar megyében a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program pályázat keretében a megyében hat foglalkoztatási paktum pályázat nyert támogatást. A Hajdú-Bihar Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány 2022-ben a

- a Hajdú-Bihar Megyei Foglalkoztatási Paktum,
- a Debreceni Foglalkoztatási Paktum,
- a Sárréti Foglalkoztatási Paktum,
- a Dél – Nyírségi (Nyíradony) Foglalkoztatási Paktum,
- a Berettyóújfalú-Derecske Paktum és
- az Észak-Hajdúsági Foglalkoztatási Együtműködés aktív tagja volt.

A Paktumok keretében feladatunk a Vállalkozás indításához szükséges ismeretek átadása, vállalkozások indításához támogatások, hitelek biztosítása volt.

A 6 paktum fórum ülései az alábbi időpontokban voltak:

2022.01.12.	Berettyóújfalú-Derecske Paktum	Irányvonalak meghatározása
2022.02.24.	Észak-Hajdúsági Foglalkoztatási Együtműködés	Záró rendezvény
2022.02.28.	Dél – Nyírségi (Nyíradony) Foglalkoztatási Paktum	Záró rendezvény
2022.05.24.	Berettyóújfalú-Derecske Paktum	Partnerségi egyeztetés
2022.07.15.	Berettyóújfalú-Derecske Paktum	Partnerségi egyeztetés
2022.09.13.	Berettyóújfalú-Derecske Paktum	Partnerségi egyeztetés
2022.11.10.	Berettyóújfalú-Derecske Paktum	Partnerségi egyeztetés

4. A 2023. évi üzleti terv főbb irányelvei

4.1 Jelenlegi státusz

A 2022-es év az Alapítvány életében jelentős változásokat hozott. Kifutott az utolsó, 2014-2020-as Európai Uniói költségvetési ciklusban megvalósított projekt is, valamint, az MVA ebben az évben már nem biztosított forrásokat a hitelezésre, illetve az Alapítványnak szerződésszerűen járó hitelezési jutalékokat sem utalta, így az Alapítvány hitelezési bevételei is nulla közelébe estek.

A korábbi várakozásokkal szemben a 2022-es évben nem voltak pályázati kiírások, és a jelenlegi helyzet – az Európai Unióval megkötendő megállapodások bizonytalansága – okán kétséges, hogy 2023-ban lesz-e ilyen. 2023-ban hazai kezelésű új mikrohitel-program sem várható.

Az Alapítvány helyzete jelenleg speciális, hiszen futó projektek és hitelprogramok híján minimálisak a bevételei. Bevételi oldalt tekintve a hasonló kilátások 2009-ben voltak, a helyzet ugyanakkor most lényegesen más, hiszen az elmúlt 14 év sikeres működése eredményeként az Alapítvány jelentős, több év működési költségeinek finanszírozására és új projektek előkészítésére elegendő saját tőkével rendelkezik.

A működési költségek (bérköltségek, rezsiköltségek, igénybe vett szolgáltatások) az elmúlt években a projektek és a hitelprogramok kifutásával párhuzamosan a középtávú működéshez szükséges minimális szintre csökkentésre kerültek.

Új hazai pályázati kiírások és/vagy hitelprogramok beindulásának híján, a 2023-as évben az Alapítvány „csökkentett” működéssel várja a lehetőségeket, kiírásokat, melyre természetesen azonnal reagálni fogunk, minden lehetőséggel élni kívánunk.

4.2 Nemzetközi hitelalapok elérése

A tavalyi üzleti tervben jeleztük, hogy hazai lehetőségek híján javasolt nemzetközi hitelalapok megpályázása, ezek függetlenek a Magyarország és az Európai Unió megállapodásaitól, a hazai pályázati ütemtervektől.

Hangsúlyozni szeretnénk, hogy 2023/2024-ben előreláthatóan ez az egyetlen olyan lehetőség, mellyel egy, az alapító okirattal összhangban levő tevékenységgel bevételt szerezhet a HBM VFA.

Az Európai Unióban elérhető InvestEU/EASI és Inpulse programok hitelezési, illetve kapcsolódó garanciaprogramokat nyújthatnak olyan nem banki mikrofinanszírozó szervezetek részére, mint a HBM VFA. Más országok mikrofinanszírozó szervezeteihez hasonlóan az Alapítvány számára is elérhető ez a lehetőség, amennyiben bizonyos feltételeknek megfelel.

Az aktuális pályázati kiírás tartalmazza, hogy nem banki mikrofinanszírozóknak meg kell felelnie az ún. „Európai mikrohitelzési eljárási és beszámolási szabványok” (COGC) című dokumentum előírásainak.

A jelenleg használt dokumentumkezelő rendszer, iktatórendszer, szerverek, szabályozások főbb ismérvei a COGC-nek való megfeleltetésre alkalmasak.

Az Alapítvány hitelzési szabályozásának, folyamatainak egyes részei, valamint hitelzési informatikai rendszere ugyanakkor elavult, ennek korszerűsítése költséggel jár. A 2000-es évek közepén kifejlesztett, jelenleg használt hitelinformációs rendszer nemcsak a COGC-nek nem felel meg, hanem a 2023-as biztonsági és GDPR követelményeknek sem. Bármilyen hitelzési tevékenységet szeretne a jövőben folytatni az alapítvány, új rendszer beszerzése szükséges. Mivel a COGC-nek való megfeleltetés az Európai Unió hitelalapokhoz való hozzáférés kulcsa, így javasolt egy funkcióiban COGC-kompatibilis rendszer beszerzése. Előzetes piaci felmérések alapján egy ilyen rendszer nettó ára nagyságrendileg 200 000 EUR. (Az összeg nagysága közbeszerzési eljárás lefolytatását teszi szükségessé.) A HBM VFA tartalékai lehetővé teszik a beszerzést, ahhoz sem hitelfelvételre, sem alapítói hozzájárulásra nincs szükség. A hitelzési folyamatok szabályozási, folyamatleírási felülvizsgálatát részben a kollégák, részben külső szakértők tudják elvégezni.

Ezeket követően szükséges az üzleti terv összeállítása, valamint a minősítés/auditálás megszerzésével párhuzamosan a tárgyalások megkezdése az alaphoz való hozzáférés részletes kondícióit (keretösszeg, kamatszint) illetően.

A nemzetközi hitelalapok lehetővé tennék, hogy az országban egyedülálló mikrohitel konstrukciókat hozzunk létre, más mikrofinanszírozó szervezet ugyanis Magyarországról tudomásunk szerint nem pályázik ezekre a forrásokra. A konstrukció további biztonságát adja, hogy a finanszírozás független a gyorsan változó magyar-uniós viszonyoktól.

Tekintettel a szervezet méretére, első körben néhány (2-5) millió EUR nagyságrendű forrás megszerzése a cél, olyan kamatszinten, mely rentábilissá teszi a 8-9% körüli kamatozású, a jelenlegi és középtávon várható banki kamatszintekhez képest jelentősen kedvezőbb mikrohitel konstrukciókat. (Ez a mérték változhat a jelentősen és gyorsan ingadozó jegybanki kamatszintek miatt.)

A HBM VFA csak a Kombinált Mikrohitel Programban nagyságrendileg 2 milliárd forint, akkori árfolyamon 7 millió Euró összegű hitelt helyezett ki és portfóliót kezel, így erre a nagyságrendre tapasztalattal, humán és infrastrukturális kapacitással rendelkezik.

A konstrukció kockázatokkal is rendelkezik, elsősorban a tekintetben, hogy most, 2023 tavaszán nem láthatjuk, hogy amikor „odaérünk” a forrásokhoz, milyen kondíciókkal (keretösszeg, kamatszint) fog rendelkezésre állni finanszírozás.

További információk az alábbi hivatkozásokon érhetők el:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1084&langId=en#navItem-3> – EASI vállalkozásfejlesztési, mikrofinanszírozási programjai

https://www.eif.org/what_we_do/microfinance/easi/easi-funded-instrument/index.htm -
EASI 200 milliós hitelalaphoz való hozzáférés lehetőségei, pályázati kiírások
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8312&furtherPubs=yes>
– European Code of Good Conduct (Európai mikrohitelkezési eljárási és beszámolási szabványok), melynek meg kell felelni a finanszírozási eszközökhöz való hozzáféréshez

4.3 Bérfejlesztés

Az HBM VFA-nál 2017 óta, 6 éve nem változtak az alapbérek. 2017 óta a kumulált infláció a KSH adatai szerint 32,1%, melyből csak a tavalyi év inflációs rátája 14,5%. Az emelések hiánya miatt a kollégák bérének reálértéke jelentősen, harmadával lecsökkent. Az alapítvány jelenleg 4 fővel működik, ez az a minimális létszám, mellyel a még meglévő hitelportfólió kezelése fenntartható, illetve a pályázatok megjelenése esetén azokra gyorsan tudunk reagálni.

Annak érdekében, hogy a kollégákat a várható feladatokra megtartsuk, feltétlenül szükséges a bérek rendezése 2023.01.01-től. Az alapítvány nehézségeit szem előtt tartva, ha nem is a teljes 6 évi inflációt fedezve, de legalább a tavalyi inflációnak megfelelő (14,5%) általános bérfejlesztés szükséges a HBM VFA minden munkavállalója esetében, ezen felül javasolt az alapbérek inflációkövetésének munkaszerződésekben történő rögzítése is.